

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวិเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนของครัวเรือนชนบทเพื่อพัฒนาโครงการผลิตภัณฑ์สาโทพื้นบ้านไทยสู่สากล โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษา ทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative Study) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) โดยวิธีการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มผลิตสาโท การสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับวิทยากร หรือผู้เกี่ยวข้อง จัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญด้านสาโท โดยมีระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนดำเนินการศึกษา ดังนี้

1.1 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแนวความคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน การเรียนการสอนผู้ใหญ่เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาชุมชน ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารนำไปใช้ในการสร้างกรอบความคิด แนวทางการศึกษาวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2 การศึกษาจากข้อมูลการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์(ภาคใต้) การคัดเลือกสุราษฎร์ธานีระดับภาค จากรายงานของกรมพัฒนาชุมชน กรมสรรพสามิต

1.3 ดำเนินการสนทนาและปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอรับข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากกรมพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการศึกษานอกโรงเรียน และผู้เชี่ยวชาญจากภาคเอกชน ในประเด็นการผลิต การจัดรูปแบบการเรียนรู้ และแนวการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาโปรแกรมการผลิตสาโท

1.4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผลิตภัณฑ์สาโทพื้นบ้านไทย โดยใช้แบบสอบถาม

1.5 ดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม กับกลุ่มผลิตภัณฑ์สาโทพื้นบ้านไทย กลุ่มวิทยากร และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบสอบถามการสนทนากลุ่ม

1.6 ดำเนินการรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ นำมาประมวลผล วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิดเพื่อกำหนดเป็นกรอบวิจัย และเขียนโครงร่างการวิจัย นำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อสรุปและปรับปรุงให้เหมาะสม

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Survey)

เป็นการศึกษาโดยการสำรวจภาคสนามกับกลุ่มผลิตสุราพื้นบ้านไทย (สาโท) ซึ่งถือเป็นหน่วยในการศึกษาและกลุ่มประชากร เน้นตัวแทนสมาชิกกลุ่มซึ่งใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาภาคสนามกับกลุ่มประชากรครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของการศึกษาเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การใช้เครื่องมือวิจัย (แบบสอบถาม) ประกอบการสัมภาษณ์กับกลุ่มสมาชิกกลุ่มผลิตสาโท

2.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้เครื่องมือแบบสนทนากลุ่ม ภายใต้ประเด็นแนวคำถามประกอบการสนทนากลุ่มตัวแทนสมาชิกผลิตภัณท์สาโท กลุ่มกับวิทยากร และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ

3. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่กลุ่มสมาชิกครัวเรือนในชนบทที่ผลิตสุราพื้นบ้านไทย ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 964 คน ในพื้นที่อำเภอชะอวด เขียวใหญ่ พรหมคีรี พระพรหม บางขัน ร่อนพิบูลย์ ทุ่งใหญ่ ฉวาง ทุ่งสง และลานสกา โดยที่แต่ละกลุ่ม มีรายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนตัวอย่างในการวิจัย

ที่	กลุ่มผลิตสุราพื้นบ้าน (สาโท)	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนกรรมการ (คน)
1	กลุ่มสาโทเขาพระทอง	51	9
2	กลุ่มสาโทเขาพระทอง	19	9
3	กลุ่มสาโทนางหลง	17	9
4	กลุ่มอาชีพสาโทปลายอวน	73	15
5	กลุ่มแม่บ้านพัฒนา	15	15
6	กลุ่มอาชีพวังศิลา	57	9
7	กลุ่มอาชีพบ้านร่อนนา	19	9
8	กลุ่มอาชีพบ้านร่อนพิบูลย์	19	9
9	กลุ่มสตรีบ้านขนานใหญ่	37	15
10	กลุ่มสตรีบ้านล่อล้อ	59	9
11	กลุ่มสตรีบ้านคลองขวาง	57	15
12	กลุ่มสตรีบ้านบางคู	96	15
13	กลุ่มสตรีบ้านน้ำหัก	85	15
14	กลุ่มสตรีฝ้ายท่า	117	15
15	กลุ่มสตรีสหกรณ์ลานสกา	18	15
16	สถาบันราชมงคลใต้ใหญ่	217	9
	รวม	964	192

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยใช้วิธีการคัดเลือกจากประชากรซึ่งเป็นสมาชิกครัวเรือนในเขตพื้นที่กลุ่มผลิตสุราพื้นบ้านไทย(สาโท) โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้หลักวิธีการ กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยใช้หลักการคำนวณตามวิธีการของ Taro Yamane ในระดับความเชื่อมั่น 95% ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าสัดส่วนเกิดขึ้นในระดับ 5% ผลจากการคำนวณจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกครัวเรือน จำนวน

297 ครั้วเรือน และการคัดเลือกตัวอย่างจะใช้หลักวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling

$$\text{สูตรการหาขนาดตัวอย่าง} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = ประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย การเก็บข้อมูลโดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จะดำเนินการจำนวน 3 กลุ่มๆ ละ 9 คน กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มตัวแทนกลุ่มผลิตภัณฑ์สาโทพื้นบ้านไทย กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มวิทยากร ประกอบด้วย วิทยากรจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เอกชน ผู้นำ และภูมิปัญญาพื้นบ้าน กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จะประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ในการจัดสนทนากลุ่มผู้วิจัยจะกำหนดคุณลักษณะ บุคคลที่จะเข้าร่วมกระบวนการ คือบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในผลิตภัณฑ์สาโทพื้นบ้านไทย ทั้งเพศหญิงและชาย มีคุณลักษณะทางด้านประชากรที่ใกล้เคียงกัน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง

4. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือจากเอกสาร แนวคิด และจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์สร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 4 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 เครื่องมือวิจัย (แบบสอบถาม) ใช้สำหรับสมาชิกครัวเรือนกลุ่มผลิตสุราพื้นบ้านไทย (สาโท) ประกอบด้วย 10 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลกระบวนการเรียนรู้ของครัวเรือนชนบทในการผลิตสุราพื้นบ้านไทย(สาโท) เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปสู่สากล

ส่วนที่ 3 ข้อมูลกระบวนการเรียนรู้ของครัวเรือนชนบทในการผลิตสุราพื้นบ้านไทย(สาโท) เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การแก้ปัญหา และการทำกิจกรรมกลุ่มแบบประชาธิปไตย

ส่วนที่ 4 ข้อมูลกระบวนการเรียนรู้ของครัวเรือนชนบทในการผลิตสุราพื้นบ้านไทย(สาโท)
ด้านความพร้อมความต้องการของครัวเรือนสมาชิก เพื่อก้าวไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปสู่สากล

ส่วนที่ 5 ข้อมูลกระบวนการเรียนรู้ของครัวเรือนชนบทในการผลิตสุราพื้นบ้านไทย(สาโท)
ด้านสภาพเศรษฐกิจชุมชน ครอบครัวและพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปสู่สากล

ส่วนที่ 6 ข้อมูลกระบวนการเรียนรู้ของครัวเรือนชนบทในการผลิตสุราพื้นบ้านไทย(สาโท)
ด้านการพัฒนาโปรแกรมเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปสู่สากล

ส่วนที่ 7 ข้อมูลกระบวนการเรียนรู้ของครัวเรือนชนบทในการผลิตสุราพื้นบ้านไทย(สาโท)
เกี่ยวกับการส่งเสริมและขยายการผลิตเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปสู่สากล

ส่วนที่ 8 ข้อมูลกระบวนการเรียนรู้ของครัวเรือนชนบทในการผลิตสุราพื้นบ้านไทย(สาโท)
เกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปสู่สากล

ส่วนที่ 9 ข้อมูลกระบวนการเรียนรู้ของครัวเรือนชนบทในการผลิตสุราพื้นบ้านไทย(สาโท)
ด้านกรรมวิธีการผลิต ระบบการจำหน่ายเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปสู่สากล

ส่วนที่ 10 ข้อมูลกระบวนการเรียนรู้ของครัวเรือนชนบทในการผลิตสุราพื้นบ้านไทย(สาโท)
เกี่ยวกับการขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐ/เอกชนในส่วนการตลาด ทุน รูปแบบผลิตภัณฑ์และ
อื่นๆ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปสู่ สากล

ชุดที่ 2 เครื่องมือวิจัย (แบบสนทนากลุ่ม) ใช้สำหรับการจัดการสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่ม
ตัวแทนกลุ่มผลิตภัณฑ์สาโทพื้นบ้านไทย ประกอบด้วยแนวคำถาม ดังนี้

1. กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์สาโทเกิดขึ้นได้อย่างไร
2. ปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการเรียนรู้ของครัวเรือนชนบท
3. ในกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน กระบวนการถ่ายทอดและการรับรู้ของสมาชิกกลุ่มเป็น
อย่างไรบ้าง และสมาชิกกลุ่มมีกระบวนการเรียนรู้ในการผลิตสาโทอย่างไร
4. กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกกลุ่มผลิตสาโทกับสมาชิกกลุ่มอื่นๆ ในชุมชนเป็น
อย่างไร
5. ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มผลิตสุราพื้นบ้านที่ประสบผลสำเร็จมี
กระบวนการสนับสนุนจากหน่วยงานใดบ้าง
6. มีแรงจูงใจอะไรจึงเข้าร่วมการผลิตสาโท
7. ปัจจัยอะไรที่ทำให้ผู้บริโภคและนักดื่ม นักชิม ยอมรับในรสชาติคุณภาพสาโท

8. ท่านคิดว่าการเรียนรู้การผลิตในกลุ่มของท่านเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปสู่สากลทำได้หรือไม่อย่างไร และกระบวนการผลิต ขั้นตอนใดที่ท่านคิดว่าสำคัญในการเรียนรู้ที่จะทำให้เปลี่ยนสาขาไปสู่สากล

ชุดที่ 3 เครื่องมือวิจัย (แบบสนทนากลุ่ม) ใช้สำหรับกลุ่มวิทยากร ซึ่งเป็นวิทยากรจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เอกชน ผู้นำ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วยแนวคำถาม ดังนี้

1. ท่านมีความคิดเห็นต่อกลุ่มผลิตสุราสาโทอย่างไร
2. การจัดกิจกรรมกระบวนการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรมการผลิตสาโท ในชุมชนที่เกิดขึ้นได้อย่างไร ท่านได้เข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมอย่างไร ด้านผู้สอน / ผู้เรียน
3. ในการอบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตสาโท ท่านได้ดำเนินกิจกรรมด้วยวิธีการอย่างไร
4. ปัญหาอุปสรรค ในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียน / ผู้สอน
5. ในการผลิตสาโท มีการปรับปรุงรสชาติของสาโทให้ถูกรสนิยมของนักดื่มอย่างไร ถ้าจะพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปสู่สากลคิดว่าจะต้องปรับปรุงอะไรบ้าง
6. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ระบบสำหรับกลุ่มผลิตสาโทเพื่อนำผลิตภัณฑ์ไปสู่ตลาดภายใน

ชุดที่ 4 เครื่องมือวิจัย (แบบสนทนากลุ่ม) ใช้สำหรับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญการผลิตสาโท ประกอบด้วยแนวคำถาม ดังนี้

1. ในการผลิตสาโทมีกรรมวิธีการผลิตทั้งรูปแบบผลิตภัณฑ์ กลิ่น รสชาติ ให้เป็นที่นิยมของนักดื่มอย่างไร
2. ท่านคิดว่าแนวทางการปรับปรุงการผลิตสาโทให้มีคุณภาพอย่างไร
3. ปัญหาอุปสรรค ในการผลิตสาโทมีอะไรบ้างที่กลุ่มผลิตสาโทควรปรับปรุง
4. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์สาโท การจัดการเรียน การฝึกอบรม สำหรับกลุ่มผลิตสาโท เพื่อนำผลิตภัณฑ์ไปสู่สากล

4.2 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาผู้ใหญ่ แนวคิด ทฤษฎีการศึกษานอกระบบโรงเรียน การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาผู้ใหญ่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 -2549)

ต่อจากนั้นนำข้อมูลมารวบรวมเพื่อจัดระบบข้อบ่งชี้เนื้อหาของเครื่องมือ จนกระทั่งได้เครื่องมือแบบสอบถามที่จะใช้ในการวิจัย ขั้นสุดท้ายนำเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นไปเข้าสู่กระบวนการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Ratio) นำเอาเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นไปผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เพื่อตรวจสอบรูปแบบและเนื้อหาให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการวิจัยก่อนนำไปทดสอบภาคสนาม
2. ทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) นำเอาเครื่องมือวิจัยที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วไปทดสอบภาคสนาม (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการของครอนบาช (Cronbach) กับแบบสอบถามทั้งฉบับ เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Alpha coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 ซึ่งเป็นค่าเหมาะสม สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้
3. ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยและเก็บรักษาเครื่องมือไว้ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานคณะกรรมการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับ

จังหวัดและระดับอำเภอเพื่อขอความร่วมมือ อำนวยความสะดวกไปยังกลุ่มผลิตสุราพื้นบ้านไทย ทั้ง 16 กลุ่ม

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยเข้าพื้นที่วิจัยในเบื้องต้นเพื่อสำรวจศึกษาพื้นที่ กลุ่ม ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ กำหนดการที่จะเข้ามาวิจัย

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยเข้าพื้นที่วิจัยกลุ่มผลิตสุราพื้นบ้านไทย ทั้ง 16 กลุ่ม เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 วิธีการเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ส่วน

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

2. รวบรวมข้อมูลในภาคสนามโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group)

3. วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม และรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต จดบันทึก

ในการสนทนากลุ่ม ผู้ศึกษาวิจัยเตรียมการบันทึกข้อมูล การจดบันทึก และการบันทึกเทป โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละพื้นที่ 2-3 คน

1. ผู้ดำเนินการอภิปรายหลัก จำนวน 1 คน
2. ผู้ช่วยดำเนินการเก็บประเด็นที่ขาดตกบกพร่อง
3. ผู้สังเกตการณ์ ช่วยเน้นผู้ให้ข้อคิด ข้อบกพร่องต่าง ๆ ระหว่างการสนทนากลุ่ม

(Focus Group)

4. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มครัวเรือนผลิตสุราพื้นบ้านพื้นบ้านไทยในจังหวัด นครศรีธรรมราช แยกเป็นดังนี้

4.1 การรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ในส่วนที่ใช้เครื่องมือแบบสอบถามและนำข้อมูลไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐาน (Descriptive Statistics) เช่น ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Vitation)

4.2 การรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้เครื่องมือแบบสนทนากลุ่ม อันเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ วิธีการที่ใช้ในการศึกษาปรากฏการณ์ ใช้การสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสนทนากลุ่มที่วางแนวทางคำถามไว้ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจะอธิบายควบคู่ไปกับวิธีการเข้าถึงข้อมูล โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญ คือ แบบสัมภาษณ์ และการจดบันทึกเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์สังเคราะห์และนำเสนอด้วยการร้อยเรียงเชิงพรรณนาอย่างบูรณาการ

3.5 การวิเคราะห์ผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ การประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาวิจัยได้รวบรวมข้อมูลผ่านการตรวจสอบอย่างถูกต้องแล้วและนำข้อมูลไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐาน (Descriptive statistics) เช่น ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Vitation)

ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ในส่วนที่เกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม สมาชิกครัวเรือน สมาชิกกลุ่มวิทยากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และกลุ่มที่เป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์นำเสนอในเชิงพรรณนา ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย

นำข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Study) ซึ่งได้จากการเก็บข้อมูลด้วยการใช้เครื่องมือแบบสอบถามนำไปวิเคราะห์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window และวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐาน ส่วนข้อมูลในเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) ที่ได้รวบรวมจากแหล่งข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) วิเคราะห์ด้วยการบูรณาการเปรียบเทียบเชิงเนื้อหาของกระบวนการเรียนรู้เพื่อจัดการศึกษาและวิเคราะห์สังเคราะห์ในพัฒนาโครงการผลิตภัณฑ์สุราพื้นบ้านไทยด้วยหลักการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการพัฒนาระบบการเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย